Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2017. gada 8. februārī[1]

**Lieta C-610/15**

**Stichting Brein**
**pret**
**Ziggo BV,**
***XS4ALL Internet BV***

(Hoge Raad der Nederlanden (Nīderlandes Augstākā tiesa) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Autortiesības un blakustiesības — Direktīva 2001/29/EK — 3. panta 1. punkts — Izziņošana sabiedrībai — Jēdziens — Indeksācijas vietne, kas ļauj kopīgot aizsargātos darbus bez autortiesību īpašnieku piekrišanas — 8. panta 3. punkts — Starpnieka pakalpojumu izmantošana, ko veic trešās personas, lai pārkāptu autortiesības — Pieprasītais rīkojums

## Ievads

1. *"[..] the file being shared in the swarm is the treasure, the BitTorrent client is the ship, the.torrent file is the treasure map, The Pirate Bay provides treasure maps free of charge and the tracker is the wise old man that needs to be consulted to understand the treasure map."*[2]

2. Ar šo analoģiju, ko būtu vērts aizsargāt ar autortiesībām, Austrālijas tiesnesis *Justice Cowdroy* izskaidroja datņu kopīgošanas darbību ar *bittorrent* protokola palīdzību, pārkāpjot autortiesības[3]. Šajā lietā Tiesa ir aicināta noteikt iespējamās atbildības par "karšu piegādātāju", proti, tādu vietņu kā *The Pirate Bay* (turpmāk tekstā – "*TPB*"), izdarītajiem pārkāpumiem juridisko pamatojumu un tās apjomu. *TPB* ir viena no kopīgošanas tīmekļa vietnēm, kurā ir ievietotas datnes, kas satur ievērojamākos un pazīstamākos skaņdarbus un kinematogrāfijas darbus. Šī kopīgošana notiek bez maksas, un vairākums no minētajiem darbiem tiek kopīgoti, pārkāpjot autortiesības.

3. Eiropas Komisija, kuras viedokli, manuprāt, atbalsta Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, apgalvo, ka jautājums par šāda veida tīmekļa vietņu atbildību attiecas uz autortiesību piemērošanu, kas var tikt atrisināta nevis Savienības tiesību līmenī, bet dalībvalstu tiesību sistēmās. Tādējādi, piemērojot šādu pieeju, šī atbildība un, visbeidzot, autortiesību piemērošana kļūtu atkarīga no ļoti atšķirīgiem risinājumiem, kas tiktu rasti dažādās valstu tiesību sistēmās. Taču tas apdraudētu Savienības tiesību aktos, kuru ir pietiekami daudz, noteiktos mērķus autortiesību jomā, proti, saskaņot autortiesību un blakustiesību tvērumu vienotajā tirgū. Tādēļ šajā lietā aplūkoto problēmu risinājums, manuprāt, drīzāk ir jārod Savienības tiesībās.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — "[..] kopīgota datne ir dārgums, *bittorrent* klients ir kuģis, *torrent* datne ir dārgumu karte, *The Pirate Bay* piedāvā dārgumu kartes bez maksas, un indeksa fonds ir gudrs sirmgalvis, kuram jālūdz izskaidrot karti." (Mans tulkojums).

3 — *Federal Court of Australia* spriedums, 2010. gada 4. februāris, *Roadshow Films Pty Ltd* pret *iiNet Limited* (Nr. 3) [2010] FCA 24, 70. punkts. Šo fragmentu arī ir minējis *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) ģenerāladvokāts pamatlietā *R. van Peursem*.

4. Sākumā man ir jāuzsver, ka problemātika šajā lietā, manuprāt, būtiski atšķiras no tās, kas tika aplūkota divās nesen izskatītajās lietās attiecībā uz tiesībām uz darbu izziņošanu sabiedrībai internetā, proti, lietās, kurās tika pasludināti spriedumi *Svensson* u.c.[4] un *GS Media*[5]. Šīs lietas attiecās uz internetā jau pieejamu darbu pakārtotu izziņošanu, ko tiešsaistē veica pats satura veidotājs, savukārt izskatāmā lieta attiecas uz sākotnējo izziņošanu vienādranga (*peer-to-peer*) tīklā. Tāpēc es nedomāju, ka Tiesas argumentācija minētajās lietās var tikt tieši piemērota attiecīgajai pamatlietai.

## Atbilstošās tiesību normas

5. Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīvas 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību)[6] 12. pantam "Vienkāršā līnija (*mere conduit*)":

"1. Ja tiek piedāvāts informācijas sabiedrības pakalpojums, kas sastāv no pakalpojuma saņēmēja piedāvātās informācijas pārraides komunikāciju tīklā vai piekļuves nodrošināšanas komunikāciju tīklam, dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojuma sniedzējs nav atbildīgs par pārraidīto informāciju [..].

[..]

3. Šis pants neietekmē tiesas vai administratīvas iestādes tiesības saskaņā ar dalībvalstu juridisko sistēmu pieprasīt pakalpojuma sniedzējam izbeigt vai novērst likuma pārkāpumu."

6. Atbilstoši šīs direktīvas 14. pantam "Glabāšana":

"1. Ja tiek piedāvāts informācijas sabiedrības pakalpojums, kas sastāv no pakalpojuma saņēmēja piedāvātās informācijas glabāšanas, dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojuma sniedzējs nav atbildīgs par informāciju, kas glabāta pēc pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma, ar noteikumu, ka:

a) pakalpojuma sniedzējam nav faktisku zināšanu par nelikumīgu darbību vai informāciju un, attiecībā uz prasībām par bojājumiem, tas nezina par faktiem vai apstākļiem, kas liecina par nelegālu darbību vai informāciju;

vai

b) pakalpojuma sniedzējs pēc šādu ziņu iegūšanas rīkojas ātri, lai izņemtu šādu informāciju vai liegt[u] tai pieeju.

[..]

3. Šis pants neietekmē tiesas vai administratīvās iestādes tiesības saskaņā ar dalībvalstu juridisko sistēmu pieprasīt pakalpojuma sniedzējam izbeigt vai novērst likuma pārkāpumu, kā arī neietekmē dalībvalstu tiesības izveidot procedūras, kas regulē informācijas izņemšanu vai pieejas liegšanu tai."

4 — Spriedums, 2014. gada 13. februāris, C-466/12, EU:C:2014:76.

5 — Spriedums, 2016. gada 8. septembris, C-160/15, EU:C:2016:644.

6 — OV 2000, L 178, 1. lpp.

7. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā [7] 3. panta "Tiesības uz darbu izziņošanu un tiesības uz cita tiesību objekta publiskošanu" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis autoriem piešķir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu, izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tajā skaitā savu darbu publiskošanu tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā."

8. Šīs direktīvas 8. panta "Sankcijas un tiesiskās aizsardzības līdzekļi" 3. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesību subjekti var pieprasīt rīkojumu pret starpniekiem, kuru pakalpojumus trešā persona izmanto, lai pārkāptu autortiesības vai blakustiesības."

9. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu [8] 2. panta "Piemērošanas joma" 2. punktā ir noteikts:

"Šī direktīva neskar īpašos noteikumus par tiesību piemērošanu un izņēmumiem, kas iekļauti Kopienas tiesību aktos par autortiesībām un blakustiesībām, t.i., noteikumus, kas iekļauti [..] Direktīvā 2001/29/EK, jo īpaši tās [..] 8. pantā."

10. Atbilstoši šīs direktīvas 11. pantam "Tiesiskās aizsardzības līdzekļi":

"[..] Dalībvalstis nodrošina arī to, ka tiesību īpašnieki var lūgt piemērot tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret starpniekiem, kuru pakalpojumus izmanto trešā persona intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpšanai, neskarot Direktīvas 2001/29/EK 8. panta 3. punktu."

## Fakti, tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

11. Prasītājs pamatlietā *Stichting Brein* ir saskaņā ar Nīderlandes tiesībām dibināts fonds, kura galvenais mērķis ir apkarot ar autortiesībām un blakustiesībām aizsargātu darbu nelikumīgu izmantošanu, kā arī aizsargāt šo tiesību īpašnieku intereses šajā jomā.

12. Atbildētājas pamatlietā *Ziggo BV* un *XS4ALL Internet BV* (turpmāk tekstā – "*XS4ALL*") ir saskaņā ar Nīderlandes tiesībām dibinātas sabiedrības, kas it īpaši nodrošina patērētājiem pieslēgumu internetam. Saskaņā ar *Stichting Brein* rakstveida apsvērumos ietverto informāciju tās ir divas nozīmīgākās interneta pieslēguma pakalpojumu sniedzējas Nīderlandes tirgū.

13. *Stichting Brein*, pamatojoties uz Nīderlandes tiesību normām, ar kurām ir transponēts Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts [9], lūdz izdot rīkojumu pret *Ziggo* un *XS4ALL* liegt to pakalpojumu saņēmējiem piekļuvi tīmekļa vietnes *TPB*, kas ir datņu kopīgošanas rīks vienādranga tīklā, interneta adresēm. Šis lūgums ir balstīts uz to, ka atbildētāju pamatlietā pakalpojumu saņēmēji, izmantojot minētos pakalpojumus, izdara plaša mēroga autortiesību pārkāpumus, ar šī kopīgošanas rīka palīdzību darot pieejamas datnes, kas satur aizsargātus darbus (galvenokārt skaņdarbus un kinematogrāfijas darbus), bez šo tiesību īpašnieku piekrišanas.

7 — OV 2001, L 167, 10. lpp.

8 — OV 2004, L 157, 45. lpp.

9 — Proti, *Auteurswet* (Nīderlandes Autortiesību likums) 26.d pants un *Wet op de naburige rechten* (Blakustiesību likums) 15. pants.

14. Šī prasība, kas tika apmierināta pirmās instances tiesā, apelācijas tiesvedībā būtībā tika noraidīta tāpēc, ka, pirmkārt, autortiesību pārkāpumus izdara nevis *TPB*, bet atbildētāju pamatlietā pakalpojumu saņēmēji un, otrkārt, prasītā bloķēšana nav samērīga ar izvirzīto mērķi, proti, efektīvu autortiesību aizsardzību. *Stichting Brein* par šo pēdējo minēto nolēmumu iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

15. Šajos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai interneta vietnes uzturētājs ir veicis izziņošanu sabiedrībai Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē, ja šajā interneta vietnē pašā nav ar autortiesībām aizsargātu darbu, bet tā piedāvā [..] sistēmu, kurā tās lietotājiem tiek indeksēta un sistematizēta aizsargātu darbu, kas saglabāti lietotāju datoros, metainformācija, ar kuras palīdzību lietotāji var atrast šos aizsargātos darbus, kā arī tos augšupielādēt un lejupielādēt?

2) Ja atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša:

vai Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts un Direktīvas 2004/48 11. pants var būt pamats pieprasīt pret starpnieku [..] vērstu rīkojumu šo normu izpratnē, kurš [..] [ļauj] trešajām personām pirmajā jautājumā aprakstītā veidā [vieglāk] izdarīt tiesību pārkāpumus?"

16. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesā ir saņemts 2015. gada 18. novembrī. Rakstveida apsvērumus iesniedza pamatlietas dalībnieki, Spānijas, Itālijas, Portugāles un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Komisija. Tiesas sēdē, kas notika 2016. gada 27. oktobrī, piedalījās pamatlietas dalībnieku, Spānijas un Francijas valdību, kā arī Komisijas pārstāvji.

## Analīze

17. Ar abiem prejudiciālajiem jautājumiem šajā lietā iesniedzējtiesa faktiski vaicā par vienādranga tīklu indeksācijas vietņu uzturētāju atbildību par autortiesību pārkāpumiem, kas ir izdarīti, izmantojot šos tīklus. Vai var uzskatīt, ka šie turētāji paši ir izdarījuši šos pārkāpumus, kas izraisītu to tūlītēju atbildību (pirmais jautājums)? Vai arī pat tad, ja tie nav tieši atbildīgi, pret tiem var tikt izdots rīkojums liegt piekļuvi to interneta vietnēm – šajā nolūkā, kā izskaidrošu turpinājumā, ir jāpastāv netiešam atbildības veidam (otrais jautājums)?

18. Sākšu analīzi ar īsu pārskatu par vienādranga tīklu darbību un to nozīmi autortiesību pārkāpumos.

## Ievada piezīmes – vienādranga tīkli

19. Lai arī internets tika izveidots kā neatkarīgi darbojošos datoru tīkls, *World Wide Web*, kas ir visspilgtākā interneta izpausme, darbojas saskaņā ar atšķirīgu modeli, proti, saskaņā ar centralizētu, tā saukto "serveris–klients", struktūru. Šajā modelī saturs (parasti tīmekļa lapa) tiek glabāts serverī, un lietotāji tam var piekļūt, izmantojot savus datorus, kas tiek saukti par "klientiem", un savu klienta programmatūru (interneta pārlūks). Ir viegli saprast, ka šāda *World Wide Web* uzbūve ļauj diezgan viegli kontrolēt satura likumību un apkarot nelegālo saturu, – pietiek tikai apturēt servera darbību vai arī likt administratoram izņemt nelikumīgo saturu. Turklāt ir jānorāda, ka tiesību akti attiecībā uz informācijas sabiedrības pakalpojumiem, proti, galvenokārt internetu, ir īpaši pielāgoti šim darbības modelim, paredzot, konkrēti, starpnieku pakalpojumu sniedzēju atbildības par saturu neesamību, bet nosakot tiem atsevišķus sadarbības pienākumus cīņā pret nelikumīgu saturu.

20. Vienādranga tīkli ir organizēti pēc atšķirīga principa. Šajā modelī katra lietotāja dators, proti, katrs līdzinieks (*peer*) ir ne tikai klients, kas saņem informāciju, bet arī serveris, kurā tā tiek glabāta un piedāvāta lietošanai citiem līdziniekiem. Tātad tīkls ir decentralizēts (tajā nav centrālo serveru) un "daudzšķautņains", jo konkrētajā brīdī tīklu veido vienīgi savstarpēji savienoti līdzinieki–serveri (atšķirībā no "tradicionālā" tīkla, kurā serveri parasti ir pieslēgti pastāvīgi un tikai klienti uz laiku tam pieslēdzas un atslēdzas no tā). Šādai tīkla struktūrai ir vairākas priekšrocības, it īpaši tā ļauj optimizēt datu nosūtīšanas un saglabāšanas jaudas izmantojumu. Pateicoties decentralizētajai struktūrai, šis tīkls arī ir izturīgāks pret uzbrukumiem, kā arī pret tiesībsargājošo iestāžu vai autortiesību īpašnieku iesaistīšanos. Tostarp vienādranga tīklā ievietoto saturu ir grūti izdzēst, jo tas atrodas dažādos serveros, kas pieder dažādām fiziskām personām dažādās valstīs.

21. Vienādranga tīkli tiek izmantoti dažādos veidos, piemēram, ziņapmaiņai tiešsaistē, telefonijai, programmatūras izplatīšanai, pat militārajām lietotnēm. Tomēr visplašāk tas tiek izmantots datņu kopīgošanai.

22. Vai runa ir tikai par datnēm, kas satur tādu nelikumīgu informāciju kā kopīgoti darbi, pārkāpjot autortiesības? Nē. Vienādranga tīklā var tikt kopīgotas dažādas datnes, it īpaši tādas, kas satur ar autortiesībām neaizsargātu informāciju, ar tiesību īpašnieku piekrišanu izplatītus darbus, pat darbus, ko izplata paši to autori, darbus, kuru aizsardzība (katrā ziņā attiecībā uz materiālajām tiesībām) jau ir beigusies, vai arī darbus ar bezmaksas licenci.

23. Tomēr saskaņā ar *Stichting Brein* sniegto informāciju, kas nav apstrīdēta, pamatlietā – ja vien es pareizi saprotu – 90–95 % no *TPB* tīklā kopīgotajām datnēm ir iekļauti aizsargāti darbi, kas tiek izplatīti bez tiesību īpašnieku piekrišanas. Šķiet, šis skaitlis ir attiecināms uz vairumu populāro vienādranga tīklu. Tas tāpēc, ka likumīgajam saturam ir savi izplatīšanas kanāli, neatkarīgi no tā, vai tie ir profesionāli vai amatieru kanāli (tradicionālās interneta vietnes, tiešsaistes veikali, sociālie tīkli utt.). Savukārt vienādranga tīkli ļoti bieži tiek izmantoti, lai kopīgotu saturu, kas citādi nebūtu pieejams sabiedrībai bez maksas. Šo tīklu administratori bieži vien pat neslēpj šo mērķi, jo daži no šiem tīkliem ir izveidoti ar mērķi apiet autortiesības, kas tiek uzskatītas par ļaunprātīgām [10]. Šī iemesla dēļ pret vienādranga tīkliem kopš to izveides ir izvērsta antipirātisma cīņa, it īpaši Amerikas Savienotajās Valstīs, kur šie tīkli drīz vien kļuva populāri. Pakalpojums *Napster* bija pirmais lielais vienādranga tīkls, kura darbība tika izbeigta autortiesību pārkāpumu dēļ [11].

24. Pēc *Napster* darbības izbeigšanas tika izveidoti jaunas paaudzes vienādranga tīkli. Pašlaik visizplatītākie – katrā ziņā Eiropas tirgū – ir tīkli, kuru pamatā ir *bittorrent* protokols. Šī tehnoloģija ar tiešsaistē brīvi pieejamas programmatūras palīdzību (sauktu par "client *bittorrent*") ļauj lejupielādēt no vairākiem datoriem–līdziniekiem vienu un to pašu datni, kas ir sadalīta mazās vienībās. Ar šādu lejupielādējamās datnes sadalīšanu datori–līdzinieki, no kuriem notiek lejupielāde (saukti par "*seeders*") un kuri tiek izmantoti kā serveri, kā arī to pieslēgums internetam netiek pārslogoti, kas ļauj ātri lejupielādēt salīdzinoši apjomīgas datnes. Tā kā lejupielādes ātruma nodrošināšanā izšķiroša nozīme ir tam, cik daudz ir līdzinieku, kuros ir ievietota un kopīgota viena un tā pati datne, *bittorrent* tehnoloģijā katrs lejupielādētās datnes fragments vienlaicīgi tiek piedāvāts lejupielādei citiem līdziniekiem, kas meklē to pašu datni (*leechers*). Citiem vārdiem sakot, katrs dators klients, kas lejupielādē datni, automātiski kļūst par serveri, kas to piedāvā citiem līdziniekiem.

10 — Piemēram, Zviedrijas autortiesību apkarošanas organizācijas *Piratbyrån* biedri izveidoja *TPB*.

11 — *United States Court of Appeals for the Ninth Circuit* spriedums, 2001. gada 12. februāris, *A&M Records, Inc.* pret *Napster, Inc.* (239 F.3d 1004).

25. Es nevēlos plašāk izklāstīt vienādranga tīklu tehnisko darbību, kuras sīks apraksts ir viegli pieejams [12]. Kā visās lietās attiecībā uz informācijas tehnoloģijām, tehnikas attīstība viegli apsteidz likumdošanas vai tiesu procedūras, riskējot padarīt par novecojušiem uz tehnoloģisko datu *statu quo* balstītus juridiskus risinājumus vēl pirms to pieņemšanas [13]. Manuprāt, lai rastu risinājumu tādā lietā kā pamatlieta, ir jācenšas noteikt dažu tiesību aktu juridisko būtību, neraugoties uz šajos aktos paredzētajiem tehniskajiem noteikumiem. Taču, no šī viedokļa raugoties, tādām tīmekļa vietnēm kā *TPB* ir svarīga nozīme datņu kopīgošanā vienādranga tīklos.

26. Tam ir izšķiroša nozīme. Jebkura vienādranga tīkla izmantošanas pamatā ir iespēja atrast pieejamos līdziniekus, lai kopīgotu vēlamo datni. Šī informācija par "*magnēta* saiknēm" vai cita informācija, kas tehniski ir pieejama *torrent* datņu veidā, atrodas tādās tīmekļa vietnēs kā *TPB*. Šīs tīmekļa vietnes piedāvā ne tikai meklētājprogrammu, bet arī, kā tas ir *TPB* gadījumā, šajās datnēs iekļauto darbu sarakstu, kas ir klasificēti dažādās kategorijās, piemēram, "100 labākie" vai "visjaunākie". Tādējādi vairs nav jāmeklē konkrēts darbs, bet pietiek izvēlēties vienu no darbiem, kas ir piedāvāti tāpat kā bibliotēkas (vai, precīzāk, audiotēkas vai videotēkas, jo galvenokārt runa ir par skaņdarbiem un kinematogrāfijas darbiem) katalogā. Bieži vien šajās tīmekļa vietnēs ir atrodama arī papildu informācija, it īpaši attiecībā uz paredzamo lejupielādes ilgumu, kā arī aktīvo *seeders* un *leechers* skaitu attiecībā uz minēto datni.

27. Lai arī, kā to apgalvo atbildētājas pamatlietā, vienādranga tīklā kopīgošanai piedāvātās datnes teorētiski ir iespējams atrast, neizmantojot tādu vietni kā *TPB*, praksē šīs datnes parasti ir atrodamas šādā vietnē vai vietnē, kurā ir apvienoti dati par vairākiem vienādranga tīkliem. Tāpēc tādām vietnēm kā *TPB* ir būtiska nozīme šo tīklu darbībā, katrā ziņā vidusmēra interneta lietotājam.

### *Par pirmo prejudiciālo jautājumu*

28. Ar savu pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai tas, ka interneta vietnes turētājs ļauj atrast datnes, kurās ir iekļauti ar autortiesībām aizsargāti darbi un kuras tiek piedāvātas kopīgošanai vienādranga tīklā, indeksējot ar šīm datnēm saistītos metadatus un piedāvājot meklētājprogrammas, ir izziņošana sabiedrībai Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē.

29. Sākšu šī jautājuma analīzi, sniedzot īsu pārskatu par tiesību normām un judikatūru attiecībā uz tiesībām uz izziņošanu sabiedrībai.

### *Tiesības uz izziņošanu sabiedrībai*

30. Parasti autoriem savu darbu izplatīšanā būtu ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt, pirmkārt, šo darbu kopiju izplatīšanu un, otrkārt, to izziņošanu sabiedrībai to izpildīšanas vietā. Tipisks piemērs tam ir koncerti un teātra izrādes.

31. Līdz ar jaunu tehnisku sakaru līdzekļu parādīšanos, kā pirmajai tiekot pārraidītai skaņai, radās nepieciešamība aizsargāt autortiesības attiecībā uz šo viņu darbu izmantošanas iespēju. Šīs tiesības starptautiskajās tiesībās pirmoreiz tika ieviestas ar pārskatītās Bernes konvencijas par literāro un mākslas darbu aizsardzību (turpmāk tekstā – "Bernes konvencija") 11.a pantu [14]. Pašlaik Bernes

12 — Kā pirmo atsauci var minēt Vikipēdiju, kas ir atbilstīgs avots interneta jomā (šķirkļi "*peer-to-peer*", "*bittorrent*", "The Pirate Bay"). Skat. arī Austrālijas tiesas nolēmumu, kas ir minēts 3. zemsvītras piezīmē, 43.–78. punkts, kā arī L. Edwards, *The Role and Responsibility of Internet Intermediaries in the Field of Copyright and Related Rights* – dokumentu, kas ir sagatavots Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijai un kurš ir pieejams tās interneta vietnē ar Nr. WIPO-ISOC/GE/11/REF/01/EDWARDS.

13 — Tādējādi kopš lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu šajā lietā iesniegšanas *TPB* vietne sniedz ne tikai datņu lejupielādes iespējas, bet arī vienādranga tīklā kopīgotu darbu straumēšanas iespēju (*streaming*), izmantojot jaunu programmatūru. Ar šo veidu tiesas sēdē iepazīstināja *Stichting Brein* pārstāvis.

14 — 1908. gada Berlīnes akts.

konvencijas, redakcijā, kas izriet no Parīzes 1971. gada 24. jūlija akta, kurš ir grozīts 1979. gada 28. septembrī, 11.a pantā autoriem ir paredzētas ekskluzīvas tiesības atļaut savu darbu pārraidīšanu vai izziņošanu sabiedrībai bez vadiem, kā arī atļaut organizācijai, kas nav sākotnēji izziņojusi darbu, veikt pārraidītā darba "pakārtotu" izziņošanu [15].

32. Šis regulējums par tiesībām uz izziņošanu sabiedrībai tika paredzēts un ir īpaši pielāgots "lineārai" izziņošanai, ja tiek lietota Direktīvā 2010/13/ES izmantotā terminoloģija [16]. Šajā izziņošanas veidā saņēmējam tiek "raidīts" (no tā ir cēlies jēdziens "*push*" angļu valodā) signāls, ko var (vai nevar) uztvert tā pārraidīšanas brīdī. Tātad ir salīdzinoši viegli noteikt izziņošanas brīdi, izziņošanas veicēju un izziņošanas adresātus, proti, sabiedrību. Tā parasti notiek radio un televīzijas apraide.

33. Kopš tika izveidota televīzija pēc pieprasījuma (video pēc pieprasījuma – *video on demand*), un it īpaši kopš interneta izveides, ir radies jauns izziņošanas veids, kurā izziņojamais saturs tikai tiek darīts pieejams iespējamiem lietotājiem, kas to var izmantot jebkurā tiem vēlamajā brīdī un vietā. Šajā modelī signāls (*pull*) lietotājam faktiski tiek paziņots tikai brīdī, kad viņš nolemj saņemt saturu. Attiecībā uz jautājumu par šī darbības veida atbilstību jēdzienam "izziņošana sabiedrībai" Bernes konvencijas izpratnē [17] pastāvēja šaubas.

34. Bernes konvencija tika papildināta ar Vispasaules intelektuālā īpašuma organizācijas līgumu, kas pieņemts Ženēvā 1996. gada 20. decembrī (turpmāk tekstā – "*TDA*") [18], it īpaši ar mērķi pielāgot tās noteikumus tehnikas progresam. Tajā skaidri tika ieviests jēdziens "publiskošana". Ar *TDA* 8. pantu autoriem ir paredzētas ekskluzīvas tiesības atļaut savu darbu izziņošanu sabiedrībai, izmantojot vai neizmantojot vadus, "kā arī padarīt šos darbus pieejamus sabiedrībai tādā veidā, ka sabiedrības locekļi var tos izmantot jebkurā vietā un laikā pēc katra individuālas izvēles". Tādējādi šī norma neattiecas tikai uz izziņošanu radio vai televīzijā, bet arī izziņošanu, izmantojot jebkuru tehnisku sakaru līdzekli. Tas neattiecas tikai uz lineāru izziņošanu, bet arī satura publiskošanu tā uztveršanai ar laika nobīdi. Tieši šis pēdējais izziņošanas sabiedrībai veids it īpaši ir piemērots interneta, tostarp vienādranga tīklu, gadījumā.

35. *TDA* 8. pants Savienības tiesībās ir transponēts ar Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punktu, kura interpretācija ir lūgta šajā lietā. Šajā tiesību normā gandrīz pilnībā ir izmantots *TDA* lietotais formulējums.

36. Tomēr Direktīvā 2001/29 nav sniegta nedz jēdziena "izziņošana sabiedrībai", nedz jēdziena "publiskošana" definīcija. Tātad Tiesai ir jāuzņemas pienākums aptuveni noteikt šo definīciju. Saskaņā ar judikatūru, lai konstatētu izziņošanu sabiedrībai, ir nepieciešami divi elementi – izziņošanas akts un sabiedrības esamība [19].

37. Attiecībā uz pirmo nosacījumu Tiesa uzsver sākotnējā izziņošanas veicēja svarīgo nozīmi un viņa iejaukšanās apzināto raksturu. Šis lietotājs veic izziņošanas aktu, ja, pilnībā apzinoties savas rīcības sekas, viņš saviem klientiem dod piekļuvi aizsargātam darbam, it īpaši tad, ja bez šādas iejaukšanās tā klienti principā nevarētu izmantot izplatīto darbu [20].

15 — Pašreizējais Bernes konvencijas 11.a panta formulējums izriet no Briseles 1948. gada 26. jūnija konvencijas.

16 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 10. marta Direktīva par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (OV 2010, L 95, 1. lpp.). Runa ir par lineāru izziņošanu laikā, proti, kas var tikt uztverta tikai apraides brīdī (skat. Direktīvas 2010/13 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu).

17 — It īpaši skat. von Lewinski, S., Walter, M., *European Copyright Law. A Commentary*, Oxford University Press, 2010, 973. – 980. lpp.

18 — Eiropas Kopienas vārdā līgums tika apstiprināts ar Padomes 2000. gada 16. marta Lēmumu 2000/278/EK (OV 2000, L 89, 6. lpp.).

19 — Visbeidzot, skat. spriedumu, 2016. gada 8. septembris, *GS Media* (C-160/15, EU:C:2016:644, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

20 — Spriedums, 2016. gada 8. septembris, *GS Media* (C-160/15, EU:C:2016:644, 35. punkts).

38. Jāpiebilst, kā to esmu norādījis iepriekš, ka darba publiskošanas gadījumā, lai to saņemtu adresātam vēlamajā brīdī, izziņošana ir jāvērtē, ņemot vērā šī izziņošanas veida īpatnību. Tādējādi – atšķirībā no izziņošanas, kas ir veikta pēc šīs izziņošanas izdarītāja iniciatīvas, – publiskošanas gadījumā darba faktiska pārraidīšana ir tikai iespējama un tā notiek pēc adresāta iniciatīvas. Tādējādi autortiesību īpašnieks savu spēju aizliegt šo izziņošanu īsteno publiskošanas brīdī, neatkarīgi no tā, vai un kad ir notikusi faktiska pārraidīšana [21].

39. Attiecībā uz otro nosacījumu par sabiedrības esamību saskaņā ar Tiesas judikatūru ir paredzētas divas prasības. Saskaņā ar pirmo prasību izziņošanai ir jābūt paredzētai nenoteiktam, bet lielam iespējamo lietotāju skaitam. Šis kritērijs parasti ir izpildīts tad, ja tīmekļa vietne principā ir pieejama visiem interneta lietotājiem [22].

40. Saskaņā ar otro prasību sabiedrībai, kurai paredzēta attiecīgā izziņošana, ir jābūt jaunai sabiedrībai. Pēc Tiesas uzskatiem, izziņošana, veicot publiskošanu internetā, netiek veikta jaunai sabiedrībai, ja tiek publicēts darbs, kas jau ir brīvi pieejams sabiedrībai citā interneta vietnē. Šajā situācijā izziņošana, vismaz potenciāli, ir vērsta uz to pašu sabiedrību, uz kuru bija vērsta sākotnējā izziņošana, proti, visiem interneta lietotājiem [23].

41. Šai interneta lietotāju brīvībai tomēr ir noteikti ierobežojumi. Tiesa uzskata, ka, piemērojot jaunas sabiedrības kritēriju, ir jāņem vērā nevis sabiedrība, kurai faktiski ir pieejams darbs, bet tikai sabiedrība, ko autortiesību īpašnieks bija ņēmis vērā, veicot sākotnējo izziņošanu. Savukārt, ja darbs ir darīts pieejams bez autortiesību īpašnieka piekrišanas, tad nekāda sabiedrība nav tikusi ņemta vērā, tāpēc jebkāda publiskošana noteikti ir vērsta uz jaunu sabiedrību, un tā ir jāuzskata par izziņošanu sabiedrībai Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē [24].

42. Tādējādi nav jāanalizē, vai izziņošana ir paredzēta jaunai sabiedrībai, ja tā tiek veikta īpašā tehniskā veidā, proti, izmantojot tehnisko līdzekli, kas atšķiras no sākotnējai izziņošanai izmantotā [25]. Tāpēc šajā gadījumā izziņošana sabiedrībai Direktīvas 2001/29 izpratnē notiek vienmēr.

43. Tagad šie nosacījumi ir jāizvērtē saistībā ar vienādranga tīkliem.

### *Izziņošana sabiedrībai vienādranga tīklos*

44. Manuprāt, nav noliedzams, ka, kopīgojot vienādranga tīklā ar autortiesībām aizsargātus darbus, šie darbi tiek padarīti pieejami sabiedrībai.

45. Pirmkārt, darbi ir darīti pieejami tīkla lietotāju datoros tādējādi, ka jebkurš cits lietotājs tos var lejupielādēt. Tas, ka *bittorrent* sistēmā datnes, kas satur šos darbus, ir sadalītas un lejupielādētas pa daļām no dažādiem datoriem, ir tehniska īpatnība, kurai nav nozīmes. Ar autortiesībām aizsargātais objekts ir nevis datne, bet darbs. Taču darbi lietotājiem tiek piedāvāti un pārsūtīti pilnā apjomā, un viņi tos lejupielādē arī pilnā apjomā, ja vien nerodas tehniska kļūme.

46. Otrkārt, iespējamie tāda atklāta vienādranga tīkla kā *TPB* lietotāji neapšaubāmi ir nenoteikts un liels personu skaits.

21 — Šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 13. februāris, *Svensson* u.c. (C-466/12, EU:C:2014:76, 19. punkts).

22 — Šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 13. februāris, *Svensson* u.c. (C-466/12, EU:C:2014:76, 22. punkts).

23 — Skat. spriedumu, 2014. gada 13. februāris, *Svensson* u.c. (C-466/12, EU:C:2014:76, 24.–27. punkts).

24 — Spriedums, 2016. gada 8. septembris, *GS Media* (C-160/15, EU:C:2016:644, 43. punkts).

25 — Spriedums, 2013. gada 7. marts, *ITV Broadcasting* u.c. (C-607/11, EU:C:2013:147, 39. punkts).

47. Visbeidzot, treškārt, neatkarīgi no tā, ka runa ir par īpašu tehnisku veidu, jaunas sabiedrības kritērijs arī ir izpildīts, katrā ziņā attiecībā uz darbiem, kas ir kopīgoti bez autoru piekrišanas. Kā jau esmu atgādinājis šo secinājumu 41. punktā, jaunas sabiedrības kritērijs ir jāizvērtē salīdzinājumā ar sabiedrību, kuru autors bija ņēmis vērā, dodot savu piekrišanu [26]. Taču, ja darba autors nav piekritis tā kopīgošanai vienādranga tīklā, minētā tīkla lietotāji pēc definīcijas ir jauna sabiedrība [27].

48. Vēl ir jānosaka, kas ir veicis vienādranga tīklā kopīgotu darbu publiskošanu, – vai tie ir šī tīkla lietotāji, vai tādas indeksācijas vietnes kā *TPB* turētājs.

49. Lietotāji, kas savos datoros instalē un izmanto kopīgošanas programmatūru (*bittorrent client*), piedāvā *TPB* [vietnei] torentus, kas ļauj sameklēt viņu datoros ievietotās datnes, un atstāj šos datorus ieslēgtus, lai tie darbotos tīklā, apzināti dara pieejamus citiem tīkla lietotājiem to rīcībā esošos darbus.

50. Tomēr šie darbi nebūtu pieejami un tīkla darbība nebūtu iespējama, vai arī katrā ziņā tā būtu sarežģītāka un mazāk efektīva lietošanā, ja nebūtu tādu vietņu kā *TPB*, kas ļauj atrast darbus un tiem piekļūt. Tātad šo vietņu turētāji organizē sistēmu, kas ļauj lietotājiem piekļūt darbiem, kurus citi lietotāji ir darījuši pieejamus. Tāpēc to nozīme ir uzskatāma par nepieciešamu [28].

51. Tā ir taisnība, ka šādā vietnē tikai ir norādīts vienādranga tīklā esošais saturs, proti, metadati par darbiem, kurus tīkla lietotāji piedāvā kopīgošanai. Tāpēc vietnes turētājs principā nekādi neietekmē attiecīgā darba ievietošanu šajā tīklā. Tas ir tikai starpnieks, kas ļauj lietotājiem kopīgot saturu vienādranga [tīklā]. Tāpēc attiecīgā darba izziņošanā sabiedrībai tam nevar tikt piešķirta izšķirošā nozīme, ja tas nav bijis informēts par darba nelikumīgu publiskošanu vai ja, saņēmis brīdinājumu par šo nelikumību, tas rīkojas lojāli, lai to novērstu. Tomēr kopš brīža, kad šis turētājs ir uzzinājis, ka publiskošana ir notikusi, pārkāpjot autortiesības, un nerīkojas, lai padarītu neiespējamu piekļuvi attiecīgajam darbam, var tikt uzskatīts, ka tā rīcības mērķis ir skaidri ļaut šī darba nelikumīgu publiskošanu un tātad tā rīcība ir apzināta.

52. Vēlos precizēt, ka šim vietnes turētājam faktiski ir jāapzinās situācija. Tas tā it īpaši ir tad, ja tiesību īpašnieks šim turētājam skaidri ir norādījis uz šajā vietnē ievietotās informācijas nelikumīgo raksturu [29]. Tāpēc nebūtu atbilstīgi šādai vietnei piemērot prezumpciju par situācijas apzināšanos, kas būtu līdzīga tai, kādu Tiesa ir konstatējusi spriedumā *GS Media* attiecībā uz personām, kas bija ievietojušas hipersaiti peļņas gūšanas nolūkā [30]. Paredzot šādu prezumpciju, vienādranga tīklu indeksācijas vietņu, kas parasti darbojas peļņas gūšanas nolūkā, turētājiem tiktu noteikts vispārējs pienākums pārraudzīt indeksēto saturu.

53. Tātad šo turētāju iesaistīšanās atbilst Tiesas judikatūrā minētajiem nepieciešamā un apzinātā rakstura kritērijiem [31]. Tāpēc, manuprāt, ir jāuzskata, ka arī šie turētāji vienlaicīgi un kopā ar tīkla lietotājiem veic tīklā kopīgotu darbu publiskošanu bez autortiesību īpašnieku piekrišanas, ja viņi apzinās šo nelikumību un nerīkojas, lai piekļuvi šiem darbiem padarītu neiespējamu.

26 — It īpaši skat. spriedumus, 2014. gada 13. februāris, *Svensson* u.c. (C-466/12, EU:C:2014:76, 24. punkts), un 2016. gada 8. septembris, *GS Media* (C-160/15, EU:C:2016:644, 37. un 42. punkts)

27 — Tas netieši izriet arī no 2016. gada 8. septembra sprieduma *GS Media* (C-160/15, EU:C:2016:644) 43. punkta.

28 — Šajā ziņā skat. arī šo secinājumu 26. un 27. punktu.

29 — Saskaņā ar lietas materiālos ietverto informāciju tā tas ir *TPB* vietnes gadījumā pamatlietā.

30 — Spriedums, 2016. gada 8. septembris (C-160/15, EU:C:2016:644, 51. punkts).

31 — Spriedums, 2016. gada 8. septembris, *GS Media* (C-160/15, EU:C:2016:644, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

54. Tātad uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka tas, ka interneta vietnes turētājs, indeksējot kopīgošanai vienādranga tīklā piedāvātās datnes, kas satur ar autortiesībām aizsargātus darbus, un nodrošinot meklētājprogrammu, dod iespēju tās atrast, ir izziņošana sabiedrībai Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē, ja vien šis turētājs apzinās, ka darbs ir ticis ievietots tīklā bez autortiesību īpašnieku piekrišanas, un nerīkojas, lai piekļuvi šim darbam padarītu neiespējamu.

### *Par otro prejudiciālo jautājumu*

#### *Ievada piezīmes*

55. Otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa ir uzdevusi gadījumā, ja Tiesa atbildētu noliedzoši uz pirmo jautājumu, uz kuru es ierosinu sniegt apstiprinošu atbildi. Tomēr, ja Tiesa nepiekristu manai šeit izklāstītajai analīzei, būtu jāanalizē otrais prejudiciālais jautājums. Tāpēc es piedāvāšu atbildi arī uz šo otro jautājumu.

56. Otrajā prejudiciālajā jautājumā ir minēts gan Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts, gan Direktīvas 2004/48 11. pants. Tomēr saskaņā ar Direktīvas 2004/48 2. panta 2. punktu, kā arī, tiešāk, saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta pēdējo teikumu šīs tiesību normas ir piemērojamas, neskarot Direktīvas 2001/29 tiesību normas, it īpaši tās 8. pantu. Manuprāt, no tā izriet, ka jomās, uz kurām attiecas Direktīvas 2001/29 8. pants, šī tiesību norma ir pārāka par Direktīvas 2004/48 11. pantu. No tā izriet, ka tikai Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktam ir nozīme, atbildot uz otro prejudiciālo jautājumu. Katrā ziņā šo abu tiesību normu tvērums ir līdzīgs.

57. Ar šo otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir ļauts pēc pieprasījuma izdot rīkojumu pret interneta pieslēguma pakalpojumu sniedzēju, liekot tam liegt šiem lietotājiem piekļuvi vienādranga tīkla indeksācijas vietnei, kuru izmantojot tiek izdarīti autortiesību pārkāpumi, pat ja šīs vietnes turētājs pats neizziņo sabiedrībai darbus, kas ir ievietoti minētajā tīklā.

#### *Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktā paredzēto pasākumu piemērojamība tādām vietnēm kā TPB*

58. Jāatgādina, ka autortiesību īpašniekiem saskaņā ar Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktu ir jābūt iespējai pieprasīt izdot rīkojumu pret starpnieku, kuru pakalpojumus trešā persona izmanto, lai pārkāptu to autortiesības.

59. Pamata tiesvedībā nav strīda par to, ka atbildētājām kā interneta pieslēguma pakalpojumu sniedzējām ir starpnieču statuss iepriekš minētās tiesību normas izpratnē.

60. Manuprāt, ir arī skaidrs, ka šo starpnieku pakalpojumus trešās personas izmanto, lai pārkāptu autortiesības. Ir konstatēts, ka daži šo pakalpojumu lietotāji izmanto vienādranga tīklu, lai tajā kopīgotu darbus bez autortiesību īpašnieku piekrišanas. Šī kopīgošana ir darba publiskošana bez autortiesību īpašnieka piekrišanas, un tādējādi tas ir šo tiesību pārkāpums.

61. Pamatlietas īpatnība ir tā, ka prasītais pasākums, proti, piekļuves *TPB* vietnei bloķēšana, skars ne tikai lietotājus, kuri pārkāpj autortiesības, bet arī *TPB* vietni, kas nevarēs piedāvāt savus pakalpojumus lietotājiem, kuri ir pieslēgušies internetam, izmantojot atbildētāju pamatlietā pakalpojumus.

62. Tiesa ir atzinusi iespēju noteikt šādu pasākumu spriedumā *UPC Telekabel Wien*[32]. Tomēr minētajā lietā runa bija par piekļuves liegšanu tādai interneta vietnei, kuras turētājs pats tika atzīts par autortiesību pārkāpuma izraisītāju. Attiecīgajā interneta vietnē tika nelikumīgi publiskoti darbi, un lietotāji tos lejupielādēja no šīs vietnes. Šajos apstākļos Tiesa varēja nospriest, ka minētās vietnes turētājs izmantoja vietnes apmeklētāju interneta pieslēguma nodrošinātāja pakalpojumus, lai pārkāptu autortiesības.

63. Šajā lietā situācija ir citāda, jo ir konstatēts, ka darbu izziņošanu sabiedrībai bez autortiesību īpašnieku piekrišanas *TPB* neveic pati, turklāt nevarētu secināt, ka tā izmantotu vienādranga tīkla lietotāju interneta pieslēguma nodrošinātāju pakalpojumus, lai pārkāptu autortiesības.

64. Taču Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktā paredzētajā gadījumā ir jāpastāv saiknei starp pieprasītā rīkojuma priekšmetu un autortiesību pārkāpumu. Interneta vietnes bloķēšanas pasākums ietver konstatējumu, ka minētās vietnes turētājs ir atbildīgs par autortiesību pārkāpumu, izmantojot starpnieka, kas ir pieprasītā rīkojuma adresāts, pakalpojumus. Ja ir izpildīts minētais nosacījums, šis turētājs ir trešā persona, kas pārkāpj autortiesības Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkta izpratnē.

65. Ja attiecīgais turētājs pats neveic autora monopolam raksturīgu darbību (piemēram, izziņošanu sabiedrībai), šis pārkāpums var tikt izdarīts tikai netieši. Tā kā atbildība par šādiem pārkāpumiem Savienības tiesību līmenī nav saskaņota, tai ir jābūt skaidri paredzētai valsts tiesībās. Valstu tiesām ir jāpārbauda, vai to valsts tiesībās šāda atbildība ir paredzēta.

66. Ja šāda atbildība var tikt konstatēta attiecībā uz tādas vienādranga tīkla indeksācijas vietnes turētāju, kurā bez autortiesību īpašnieku piekrišanas tiek kopīgoti aizsargāti darbi, tad ir jāuzskata, ka šis turētājs pēc analoģijas ar personu, kas pati tieši izdara autortiesību pārkāpumu, izmanto to interneta pieslēguma nodrošinātāju pakalpojumus, kuru klienti kopīgo datnes šajā tīklā.

67. Šo konstatējumu neatspēko tas, ka tāda vietne kā *TPB* varētu tikt iekļauta izmitināšanas pakalpojumu sniedzēju kategorijā, kuru atbildība par glabāto informāciju principā ir izslēgta saskaņā ar Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktu. Faktiski šī imunitāte ir nosacīta. Tā tiek piešķirta tikai tad, ja pakalpojumu sniedzējs nav zinājis par glabātās informācijas nelikumīgo raksturu vai par darbību, kas tiek veikta, izmantojot šo informāciju, un ar nosacījumu, ka pēc brīdinājuma par šo nelikumību saņemšanas viņš rīkojas ātri, lai attiecīgo informāciju izņemtu vai padarītu nepieejamu.

68. Ja pakalpojumu sniedzējs starpnieks neizpilda šos nosacījumus, proti, ja tas ir zinājis par glabātās informācijas nelikumību, bet nav rīkojies, lai to izņemtu vai padarītu nepieejamu, tad tas var tikt atzīts par netieši atbildīgu par šīs informācijas [publiskošanu].

69. Tas it īpaši ir attiecināms uz vienādranga tīklā izveidotas indeksācijas vietnes turētāju, kas ir zinājis vai ir ticis brīdināts, ka tīkla lietotāju piedāvātās torenta datnes ļauj kopīgot šajā tīklā bez autortiesību īpašnieku piekrišanas ievietotos darbus, un nav rīkojies, lai šīs datnes izņemtu. Taču nav strīda, ka tā tas ir *TPB* gadījumā. Tātad ar Direktīvas 2000/31 14. pantu nav liegts noteikt atbildību par autortiesību pārkāpumiem, kas izriet no šīs publiskošanas.

70. Vēl ir jāaplūko šāda pasākuma saderība ar pamattiesībām.

32 — Spriedums, 2014. gada 2. marts (C-314/12, EU:C:2014:192).

### *Piekļuves interneta vietnei bloķēšanas saderība ar pamattiesībām*

71. Saskaņā ar Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktu noteiktajiem pasākumiem ir jābūt saderīgiem ar piemērojamajām pamattiesībām [33]. Šo jautājumu par pasākuma, ar kuru tika izdots rīkojums liegt interneta pieslēguma nodrošinātāja pakalpojumu saņēmējiem iespēju apmeklēt vietni, kas tika atzīta par atbildīgu autortiesību pārkāpumā, atbilstību Tiesa ir padziļināti analizējusi spriedumā *UPC Telekabel Wien* [34]. Tiesa ir pieļāvusi iespēju noteikt šādu pasākumu, no pamattiesību viedokļa raugoties, izvirzot trīs nosacījumus [35].

72. Pirmkārt, pakalpojumu sniedzējam, kas ir rīkojuma adresāts, ir jāļauj izvēlēties tehniskos līdzekļus tā izpildei un ir jānodrošina iespēja tikt atbrīvotam no saviem pienākumiem, pierādot, ka tas ir veicis visus saprātīgos pasākumus, lai sasniegtu šo mērķi. Šie nosacījumi ir jānosaka valsts tiesībās, un tātad to ievērošana ir jākontrolē valsts tiesām.

73. Otrkārt, noteiktie pasākumi nedrīkst nelietderīgi liegt interneta lietotājiem iespēju likumīgi piekļūt pieejamajai informācijai. Taču attiecīgās vietnes bloķēšanas pasākums acīmredzami liedz interneta lietotājiem piekļuvi tajā pieejamajai informācijai, neatkarīgi no tā, vai tā ir likumīga vai nelikumīga.

74. Šāda pasākuma likumības vērtējums, manuprāt, ir jāveic katrā konkrētā gadījumā, analizējot, pirmkārt, samērīgumu starp pasākumu un no tā izrietošas piekļuves informācijai liegšanu un, otrkārt, ar minētās vietnes starpniecību izdarīto autortiesību pārkāpumu nozīmīgumu un smagumu.

75. Saskaņā ar prasītāja pamatlietā sniegto informāciju, kas iesniedzējtiesai noteikti ir jāpārbauda, vairāk nekā 90 % *TPB* vietnē pieejamo datņu satur darbus, kas tikuši publiskoti bez autortiesību īpašnieku piekrišanas. Turklāt *TPB* turētāji vairākkārt esot tikuši brīdināti par to vietnē ievietoto nelikumīgo saturu un aicināti to izņemt, ko tie skaidri esot atteikušies darīt.

76. Manuprāt, šajos apstākļos liegt interneta lietotājiem piekļuvi informācijai, īstenojot *TPB* vietnes bloķēšanas pasākumu, būtu samērīgi ar šajā vietnē izdarīto autortiesību pārkāpumu nozīmīgumu un smagumu. Mans vērtējums ir balstīts gan uz nelikumīgā satura daudzumu, gan uz minētās vietnes turētāju attieksmi. Tas tā ir it īpaši tāpēc, ka, lai arī darbi ir likumīgi kopīgoti vienādranga tīklā, pastāv liela varbūtība, ka tie ir viegli un bez maksas pieejami, izmantojot citus līdzekļus, vai ka tie viegli var tikt padarīti pieejami. Situācija būtu pilnīgi citāda, ja nelikumīgais saturs interneta vietnē būtu tikai margināls un tās turētāji lojāli sadarbotos, lai to izņemtu.

77. Neapšaubāmi, galīgā analīze par paredzētā pasākuma samērīgumu ir jāveic valsts tiesām.

78. Visbeidzot, treškārt, pasākumam ir jāliedz vai vismaz ir jāapgrūtina nelikumīga piekļuve aizsargātajiem darbiem un būtiski jāapslāpē interneta lietotāju, kas ir rīkojuma adresāta pakalpojuma saņēmēji, vēlme piekļūt šiem darbiem, kas tiem ir darīti pieejami, pārkāpjot autortiesības. Citiem vārdiem sakot, pasākums ir jāveic ar mērķi pārtraukt vai novērst autortiesību pārkāpumu un tam ir jābūt saprātīgi efektīvam, lai sasniegtu šo mērķi.

79. Šajā lietā atbildētājas pamatlietā pauž nopietnas šaubas par tāda pasākuma kā piekļuves *TPB* vietnei bloķēšana efektivitāti. Tās uzskata, ka, pirmkārt, šis pasākums esot neefektīvs, jo internetā šos darbus var atrast un ar tiem apmainīties, izmantojot citus līdzekļus, kas nav *TPB*. Otrkārt, informēts lietotājs interneta adreses bloķēšanas pasākumu varot viegli apiet.

33 — Spriedums, 2014. gada 27. marts, *Telekabel Wien* (C-314/12, EU:C:2014:192, 45. un 46. punkts un tajos minētā judikatūra).

34 — Spriedums, 2014. gada 27. marts (C-314/12, EU:C:2014:192, 46.–63. punkts).

35 — Spriedums, 2014. gada 27. marts, *UPC Telekabel Wien* (C-314/12, EU:C:2014:192, 64. punkts).

80. Tomēr ir jānorāda, ka, pirmkārt, saskaņā ar Tiesas judikatūru intelektuālā īpašuma aizsardzība nav jānodrošina absolūtā veidā, proti, lai ar paredzēto pasākumu tiktu pilnībā izbeigti autortiesību pārkāpumi. Pietiek, ja ar to būtiski tiek apslāpēta interneta lietotāju vēlme izdarīt šādus pārkāpumus, to izdarīšanu apgrūtinot [36]. Taču, ņemot vērā tādu interneta vietņu kā *TPB* nozīmi vienādranga tīklu darbībā, manuprāt, nav noliedzams, ka, bloķējot piekļuvi šādai vietnei, vairumam lietotāju tiktu liegta vai padarīta grūti īstenojama tīklā ievietoto darbu atrašana un tādējādi arī to lejupielāde, pārkāpjot autortiesības.

81. Otrkārt, tas, ka citām tādām interneta vietnēm kā *TPB* var būt tāda pati nozīme, nekādā ziņā neietekmē pamata tiesvedībā prasītā pasākuma efektivitāti, jo līdzīgus piekļuves liegšanas pasākumi var tikt pieprasīti arī attiecībā uz šīm vietnēm. Pieņemt atbildētāju pamatlietā argumentāciju nozīmētu piekrist, ka neviens likumpārkāpumu prevencijas pasākums nevar būt efektīvs, jo citas personas tik un tā izdarīs jaunus pārkāpumus.

82. Visbeidzot, treškārt, ir jāatgādina, ka Tiesa jau ir izvērtējusi noteikti daudz efektīvāku pasākumu – rīkojuma par jebkādas interneta plūsmas pārtraukšanu attiecībā uz darbiem, kas vienādranga tīklos tikuši kopīgoti nelikumīgi, izdošanu. Tiesa šādu pasākumu noraidīja, nospriežot, ka tas būtu pārāk ierobežojošs interneta pieslēguma nodrošinātājiem un ar to notiktu būtiska iejaukšanās lietotāju tiesībās [37].

83. Ja tagad pasākums, kas ir mazāk ierobežojošs pakalpojumu sniedzējiem un izraisa mazāku iejaukšanos lietotāju tiesībās, būtu jānoraida, pamatojoties uz tā nepietiekamo efektivitāti, tad interneta pieslēguma nodrošinātāji beigās *de facto* tiktu atbrīvoti no pienākuma sadarboties cīņā pret autortiesību pārkāpumiem. Taču Direktīvā 2000/31 paredzētās atkāpes starpnieku pakalpojumu sniedzēju atbildības jomā ir viens no elementiem, kas saskaņā ar šīs direktīvas preambulas 41. apsvērumu nodrošina līdzsvaru starp dažādām iesaistītajām interesēm. Saistībā ar šo līdzsvaru šīs atkāpes kompensē ne tikai jebkādas pakalpojumu sniedzēju līdzdalības neesamība likumpārkāpumu izdarīšanā, bet arī to sadarbība, lai nepieļautu vai novērstu šādus pārkāpumus. Tie nevar nepildīt šo pienākumu, atkarībā no apstākļiem atsaucoties uz pasākumu pārāk ierobežojošo raksturu vai to neefektivitāti.

84. Tādējādi, ja uz pirmo prejudiciālo jautājumu tiktu sniegta noliedzoša atbilde, es ierosinu Tiesai uz otro jautājumu atbildēt, ka Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir ļauts izdot pieprasīto rīkojumu pret starpnieku, lai liktu tam bloķēt saviem lietotājiem piekļuvi vienādranga tīkla indeksācijas vietnei, ja minētās vietnes turētājs saskaņā ar valsts tiesībām var tikt atzīts par atbildīgu par autortiesību pārkāpumiem, ko ir izdarījuši minētā tīkla lietotāji, ar nosacījumu, ka šāds pasākums ir samērīgs ar izdarīto autortiesību pārkāpumu nozīmīgumu un smagumu, un tas ir jāpārbauda valsts tiesai.

## Secinājumi

85. Ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, es ierosinu Tiesai uz *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Tas, ka interneta vietnes turētājs, indeksējot kopīgošanai vienādranga tīklā piedāvātās datnes, kas satur ar autortiesībām aizsargātus darbus, un nodrošinot meklētājprogrammu, dod iespēju tās atrast, ir izziņošana sabiedrībai Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK

36 — Spriedums, 2014. gada 27. marts, *UPC Telekabel Wien* (C-314/12, EU:C:2014:192, 61.–63. punkts). Pēc Tiesas uzskatiem, šiem kritērijiem atbilst pat tāds pasākums, ar kuru tieši netiek novērsti autortiesību pārkāpumi, bet ir vienīgi prasīts lietotājiem sevi identificēt, lai piekļūtu internetam (spriedums, 2016. gada 15. septembris, *Mc Fadden* (C-484/14, EU:C:2016:689, 95. un 96. punkts).

37 — Spriedums, 2011. gada 24. novembris, *Scarlet Extended* (C-70/10, EU:C:2011:771, 38.–52. punkts).

par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 3. panta 1. punkta izpratnē, ja vien šis turētājs ir zinājis, ka darbs ir ievietots tīklā bez autortiesību īpašnieku piekrišanas, un nav rīkojies, lai piekļuvi šim darbam padarītu neiespējamu.